

การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้/รับสินบน
จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน
อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

บทนำ

ความเป็นมา

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ได้นำเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) มาใช้ในการประเมินการดำเนินงานของส่วนราชการ เพื่อยกระดับความโปร่งใส ซึ่งเป็นเกณฑ์ประเมินผลที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐ ยกระดับการ ดำเนินงานให้โปร่งใสและต่อต้านการทุจริตในองค์กร

เกณฑ์การประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) มีการประเมินในด้านการต่อต้านการทุจริตในองค์กร เกี่ยวกับการดำเนินงาน โดยมีการประเมินหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence – Based) ให้มีการดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ การแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหา สำคัญและพบบ่อย กำหนดเป็นมาตรการในการป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหาร ปัจจัยและควบคุม กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดขึ้น

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบในครั้งนี้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organization of the Tread way Commission) และตามบริบทความเสี่ยงของเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการวิเคราะห์ความเสี่ยงนี้จะช่วยให้เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน ทราบถึงความเสี่ยงที่เกิดขึ้น สามารถกำหนดมาตรการสำคัญเร่งด่วน เชิงรุกในการป้องกันการทุจริต การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดวินัย ของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหา สำคัญและพบบ่อย นอกจากนี้ ยังบรรลุเป้าหมายตามนโยบายสำคัญเร่งด่วน หรือภารกิจที่ได้รับมอบหมายเป็นพิเศษอีกด้วย

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง และดำเนินการวิเคราะห์ และจัดลำดับความเสี่ยงโดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความ ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของ ผลกระทบ (Impact) และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา ที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลข หรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดำเนินการขึ้นประจำ
๔	สูงปานกลาง	มีโอกาสดำเนินการขึ้นบ่อยครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดำเนินการขึ้นบางครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสดำเนินการขึ้นน้อยครั้ง
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดำเนินการขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ ที่ส่งผลกระทบด้านการดำเนินงาน (บุคลากร)

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	ถูกลดโทษทางวินัยร้ายแรง
๔	สูงปานกลาง	ถูกลดโทษทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง
๓	ปานกลาง	สร้างบรรยากาศในการทำงานที่ไม่เหมาะสม
๒	น้อย	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานบ่อยครั้ง
๑	น้อยมาก	สร้างความไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงานนาน ๆ ครั้ง

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหาร ความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และผลกระทบที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่าง ๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการ จัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	เขียว
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยงแต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	เหลือง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับยอมรับได้	ส้ม
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	แดง

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ ↑	๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕	

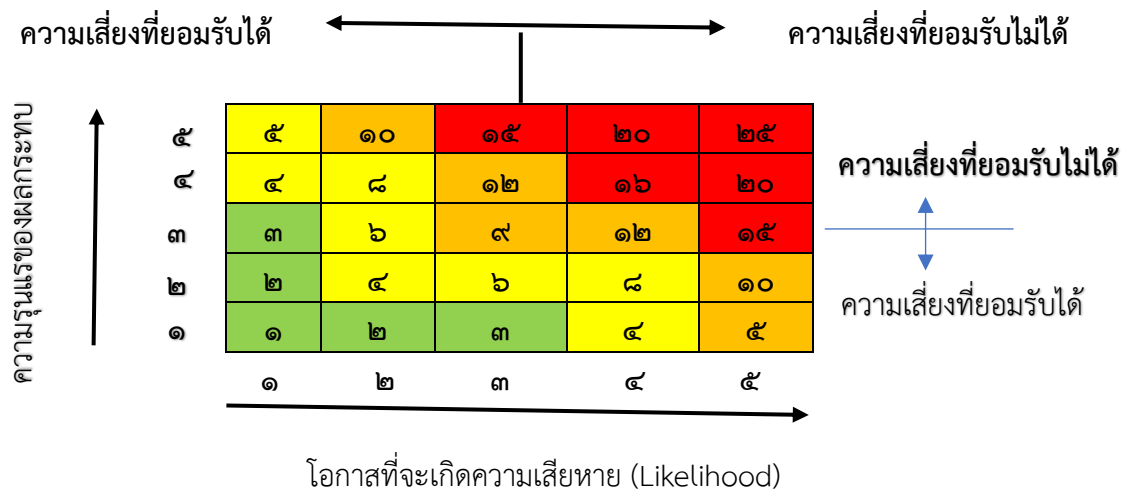
โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

การวิเคราะห์ความเสี่ยงของเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน

เมื่อพิจารณาโอกาส/ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงต่อกิจกรรม หรือภารกิจของหน่วยงานว่า ก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใดในตารางความเสี่ยง ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่ามีความเสี่ยงใดเป็นความเสี่ยงสูงสุดที่ต้องบริหารจัดการก่อน เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อนจึงกำหนดความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ จำนวน ๔ ประเด็นหลัก ประกอบด้วย

๑.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒.การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ
๓.การจัดซื้อจัดจ้าง
๔.การบริหารงานบุคคล

การจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

จากแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map) ที่ได้จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ สามารถสรุปการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ตามตาราง ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง
๑.การจัดซื้อจัดจ้าง	ลำดับ ๑ (ปานกลาง = ๘ คะแนน)
๒.การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	ลำดับ ๒ (ปานกลาง = ๖ คะแนน)
๓.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	ลำดับ ๓ (ต่ำ = ๓ คะแนน)
๔.การบริหารงานบุคคล	ลำดับ ๔ (ต่ำ = ๒ คะแนน)

สรุปภาพรวมผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเมินระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๑.การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘	๑.เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใด เพื่อใช้ดุลพินิจให้ความเห็นชอบในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต งานในอำนาจหน้าที่ ๒.เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบนหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อประโยชน์แห่งความสะดวกรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต งานในอำนาจหน้าที่ ๓.เจ้าหน้าที่เรียกรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อดำเนินการอนุมัติ อนุญาต งานในอำนาจหน้าที่ โดยเอกสารหลักฐาน หรือเงื่อนไขที่กำหนดไม่ครบถ้วน	๑	๓	ระดับความเสี่ยงต่ำ (สีเขียว)	๑.การจัดทำโครงการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึก ป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน ๒.มาตรการจัดให้มีระบบและช่องทางรับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตของ หน่วยงานทางเว็บไซต์หลัก ๓.การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานแผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อยึดถือปฏิบัติให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
๒.การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ	๑.เจ้าหน้าที่รับเงินโดยไม่ออกใบเสร็จให้ถูกต้อง ๒.เจ้าหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์หรือของขวัญ ของกำนัลจากการให้บริการตามภารกิจ	๒	๓	ระดับความเสี่ยงปานกลาง (สีเหลือง)	๑.จัดโครงการอบรมเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน ๒.มาตรการไม่รับของขวัญ และของกำนัลทุกชนิด จากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy)

๓.การจัดซื้อจัดจ้าง	๑.เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อจำกัด คุณสมบัติ หรือสร้างเงื่อนไขความ จำเป็น เพื่อให้ประโยชน์แก่ผู้เข้าประมูล โครงการเป็นการเฉพาะ ๒.คณะกรรมการเรียกรับผลประโยชน์ เพื่อเอื้อให้เกิดการกำหนดคุณลักษณะ เฉพาะให้กับผู้ประกอบการ ผู้มีส่วนได้ เสีย	๒	๔	ระดับความเสี่ยง ปานกลาง (สีเหลือง)	๑.คู่มือการดำเนินการ เพื่อให้เป็น มาตรฐาน เดียวกันอย่างถูกต้อง ๒. การตรวจสอบ ความสัมพันธ์ ระหว่าง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน กับคู่ค้า หรือผู้เสนอราคา
ประเด็น	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเมินระดับความเสี่ยง			วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง
		โอกาส	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	
๔.การบริหารงานบุคคล	๑. เจ้าหน้าที่/คณะกรรมการรับสินบน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อให้หรือสัญญา ว่าจะให้ ในการรับพนักงานจ้าง หรือ ลูกจ้างเข้าทำงานในหน่วยงาน	๑	๒	ระดับความเสี่ยง ต่ำ (สีเขียว)	๑.กำหนดแนวปฏิบัติ ในการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่ ๒.การกำหนดให้มี การตรวจสอบและ ทวนสอบการรวม คะแนนสอบข้อเขียน และคะแนนสอบ สัมภาษณ์

หมายเหตุ : ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

สีเขียว = ไม่มีความเสี่ยง/ความเสี่ยงต่ำ

สีเหลือง = ความเสี่ยงระดับปานกลาง

สีส้ม = ความเสี่ยงระดับสูง

สีแดง = ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การกำกับติดตาม

๑. ให้หัวหน้าหน่วยงานกำกับบุคลากรในสังกัดปฏิบัติตามมาตรการในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานอย่างเคร่งครัด
๒. ให้หัวหน้าหน่วยงาน กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคลากรในหน่วยงานเป็นประจำ กรณีเกิดการทุจริตขึ้นในหน่วยงานให้
รายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที

.....

